

Az Alkotmánybíróság
részére

Alulírott

ÓSÁG

szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján M. 2462 - 0 / 2022

alkotmányjogi panaszt

terjeszték elő.

Indítvány, határozott kérelem

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a nyugellátások és egyes más ellátások a nyugellátások és egyes más ellátások 2022. november havi kiegészítő emeléséről szóló 375/2022. (X. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdése "amely után a jogosultnak a nyugellátások és egyes más ellátások 2022. január havi emeléséről szóló 692/2021. (XII. 9.) Korm. rendelet 1. §-a alapján emelés (a továbbiakban: januári emelés) járt" fordulatát semmisítse meg, mert ez sérti az Alaptörvény XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való jogomat. A támadott rendelkezés az indítványomban kifejtettek szerint alaptörvény-ellenesen zárnak ki a nyugdíjmelésre jogosultak köréből.

Indítványomat a következő indokokkal kívánom alátámasztani.

1. Az indítványozói jogosultságom alátámasztásához a következőkre hivatkozom:

1.1. Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján kezdeményezem, ugyanis a jogsérelmem az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következik be.

Számomra a [REDACTED] Kormányhivatal 2022. március 11-étől állapított meg nyugdíjat ((az erről szóló határozatot az indítványomhoz másolatban mellékelem), így elestem a Rendelet által a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny.) 62. § (3) bekezdése alapján elrendelt nyugdíjmeléstől, hiszen abban a szabályok szerint csak a 2021. december 31-e előtt nyugdíjba ment személyek részesülnek.

Hivatkozni kívánok arra, hogy a számomra megállapított nyugdíjellátás összege rendkívüli módon alacsony, így minden egyes hiányzó forint jelentősége kiemelt a létfenntartásom szempontjából.

Hivatkozni kívánok továbbá arra is, hogy az ebben az évben elmulasztott nyugdíjmelés csökkenti azt az alapot, amihez képest a következő években a Tny. 62. § (3) alapján elrendelendő vagy a Tny. 62. § (6) bekezdése alapján esetlegesen elrendelhető nyugdíjmelések hatnak majd a nyugdíjam emelésére. Tehát, az alaptörvény-ellenesen elmulasztott nyugdíjmelésnek tovagyűrűző hatása is van a nyugdíjamba és ezzel összefüggésben a megélhetésemre.

1.2. A támadott jogszabály közvetlenül, bírói jogalkalmazás nélkül hatályosuló rendelkezés.

Az Alkotmánybíróságról	
M. 2462 - 0 / 2022	
Érkezett:	2022 NOV 08.
Példány:	1 / Kezelőiroda:
Melléklet:	1 db

A nyugdíjmelésről a Kormány rendeletben rendelkezik, az ezzel kapcsolatos döntést sem közigazgatási, sem más jogvitában nem tudom támadni. A rendelet így közvetlenül bírói jogalkalmazás nélkül hatályosul

1.3. Az alkotmányjogi panaszomban megsemmisíteni indítványozott rendelkezés az Alaptörvényben biztosított jogaimat sérti, személyemet, konkrét jogviszonyaimat közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érinti, és ennek következtében következik be a jogsérelem. Álláspontom szerint ezért indítványom az érintettség vonatkozásában megfelel az érintettség tárgyában az Alkotmánybíróság által korábbi döntéseiben - elsőként a IV/2532/2012. AB végzésben, majd részletesebben a 33/2012. (VII.17.) AB határozatban, meghatározott kritériumoknak.

A támadott rendeleti szabály sérti az Alaptörvény XIII. cikkében számomra biztosított tulajdoni várományt. A T. Alkotmánybíróság a 3209/2017. (IX. 13.) AB határozat [20] bekezdésében megállapította, hogy " [...]következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy az Alaptörvény XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való jog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetben a tulajdoni várományokat védi. A várományok esetében azonban a tulajdon alapjogi sérelmének megállapítására csak a jogszabályon alapuló várományok esetében kerülhet sor {23/2013. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [74]; 3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]; 3021/2017. (II. 17.) AB határozat, Indokolás [62]}."

A Tny. 62. § rendelkezik arról, hogy mely esetekben kötelező a Kormány számára a nyugdíjak emelése.

Az esetben releváns Tny. szabály [Tny. 62. § (3) bek.] szerint *ha a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja az (1) bekezdés szerinti mértéket, akkor november hónapban - január 1-jére visszamenőleges hatállyal - kiegészítő nyugdíjmelést kell végrehajtani.* Az Országgyűlés felhatalmazásával a Kormány döntött a Rendlettel döntött arról, hogy szükséges emelni, mivel az inflációs környezet ezt messzemenőig indokolja, de ebből az emelésből önkényesen, észszerű ok nélkül kizárta azokat, akik 2022. január 1-et követően mentek nyugdíjba.

Egyéni sérelmem *tényleges és aktuális* volta külön magyarázatot nem igényel, tekintettel arra, hogy a részemre a jogszabályok alapján megállapított nyugdíjjaradék összege nem emelkedik és ezzel a tulajdoni várományomat törvényben biztosító jogom és így az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogom is sérül.

Megemlíteni kívánom, hogy a nyugdíjjarulékom jelenlegi összege arra sem elegendő, hogy a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) által legutóbb 2020-ra vonatkozó nagyon szűkös megélhetést fedezze (lásd: *A különböző megélhetési szintekhez szükségesnek tartott jövedelemösszeg régió és településtípus szerint [ezer forint/hó/fő]*, https://www.ksh.hu/stadat_files/jov/hu/jov0046.html). A KSH szerint már 2020-ban 81.400 forintra volt szükség havonta ahhoz, hogy valaki nagyon szűkösen megélhessen Magyarországon. Ez az összeg azóta az inflációval arányosan növekedhetett. A számomra megállapított 74.080 forint havi nyugdíj így a legszűkösebb megélhetésre sem elegendő. Az alaptörvény-ellenesen elmulasztott nyugdíjmelés így az emberi méltóságomat [Alaptörvény II. cikk] is érinti, hiszen megfelelő jövedelem híján nem csak a megélhetésemet nem tudom biztosítani, de a társadalmi életben sem tudok részt venni.

1.4. A panaszom alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést érint, hiszen az Alaptörvény XIII. cikke védi a befizetett nyugdíjjáradék alapján jogszerűen megállapított nyugdíjat mint tulajdoni várományt. A Kormány jogalkotói hatáskörben alkotott rendelete e tulajdoni várományt sérti meg, mivel a létező szabály figyelmen kívül hagyásával zár ki a tulajdoni váromány tervezett, jogszerű emeléséből. Azaz a Kormány intézkedése (a Rendelet) figyelmen kívül hagyja az Alaptörvény XIII. cikkét és az ahhoz kapcsolódó, fentebb már hivatkozott Alkotmánybírósági gyakorlatot.

Mindamellet az ügynek társadalmi jelentősége is van, hiszen feltehetően sok ezer vagy esetlegesen több tízezer embert érint, akik számára 2021. december 31. után és a jelen panasz benyújtásáig állapítottak meg nyugdíjat.

1.5. Az Abtv. 30. § (4) bekezdése az indítvány előterjesztésére határidőt állapít meg. Eszerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybíróság eljárása megindításának az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan nap elteltével nincsen helye.

A mai napig az Abtv. 30. § (4) bekezdésében meghatározott száznyolcvan nap még nem telt el. A száznyolcvan napos határidő 2023. április 30-án telik el.

1.5. A kérdéses rendeleti szabály Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság mindeddig nem hozott döntést, így az Abtv. 31. §-ában foglalt korlátozás sem képezi a panasz előterjesztésének tárgyát.

2. Az általam panaszolt jogsértő helyzet a következőképpen állt elő:

2.1. Magyarország Kormánya a Rendeletben szabályozott nyugdíjmelést a Tny. 62. § (3) és (4) bekezdése alapján rendelte el. Ezek a szabályok a következőkről rendelkeznek:

(3) Ha a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja az (1) bekezdés szerinti mértéket, akkor november hónapban - január 1-jére visszamenőleges hatállyal - kiegészítő nyugdíjmelést kell végrehajtani. Amennyiben az eltérés az 1 százalékpontot nem éri el, akkor november hónapban az egész évre járó különbözetet egy összegben kell kiutalni.

(4) A (3) bekezdés szerinti nyugdíjmelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének - a tárgyév első nyolc hónapjának tényadatára alapozott - várható mértékét kell figyelembe venni, amennyiben az meghaladja a fogyasztói ár növekedés várható mértékét.

Az Országgyűlés a Tny. 62. §-ben foglalt törvényi szabályokkal arra adott felhatalmazást a Kormánynak, hogy a fogyasztói árak és a gazdasági helyzet függvényében döntsön a nyugdíjmelés évközi mértékéről.

A Tny. 62. § jogalkotói indokolása szerint "[a] 39/1999. (XII. 21.) AB határozat szerint „a nyugdíjmelés mértékére, és annak megállapítási módjára vonatkozó alkotmányos kötelezettség sem az Alkotmány 13. §-a, sem 70/E. §-a alapján nem állapítható meg. Az Alkotmányból az államnak az a kötelezettsége vezethető le, hogy olyan nyugdíjmelési mechanizmust köteles működtetni, amely egyrészt biztosítja azt, hogy a gazdaságban zajló folyamatok, a megélhetési költségek jelentős változásai a társadalombiztosítási nyugdíjak biztosítási jellegét ne veszélyeztessék, másrészt garantálja a megélhetéshez szükséges ellátáshoz való jog érvényesülését.”

Ez alapján megállapítható, hogy a törvényi szabályozás célja a nyugdíjban részesülők megélhetésének biztosítása azokban az esetekben is, amikor a gazdasági helyzet vagy az

infláció mértéke ezt a megélhetést és stabilitást veszélyeztetné. Hivatkozni kívánok e körben az Alaptörvény 28. cikkére, amely szerint a jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumbát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

2.2. A Rendelet támadott fordulata az emelésben részesülő kör esetében visszautal a nyugellátások és egyes más ellátások 2022. január havi emeléséről szóló 692/2021. (XII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ra és ezzel kizárja a nyugdíjmelésben részesültek köréből azokat, akik számára 2021. december 31-e után került megállapításra a nyugdíj. (Ezzel összhangban készítette el a Magyar Államkincstár a nyugdíjban és egyes más ellátásban részesülőket érintő, 2022. novemberi intézkedésekről szóló tájékoztatóját. Elérhető: [//nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/aktualitasok/2472-tajekoztato-a-nyugdijban-es-egyeb-mas-ellatasban-reszesuloket-erinto,-2022-novemberi-intezkedesekről.html](https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/aktualitasok/2472-tajekoztato-a-nyugdijban-es-egyeb-mas-ellatasban-reszesuloket-erinto,-2022-novemberi-intezkedesekről.html))

2.3. A nyugdíjmelésre a törvényi szabályok szerint a nyugdíjban részesülőknek alanyi joga van, a jogalkotó nem mérlegelhet a tekintetben, hogy a nyugdíjban részesülők közül kit részesíthet emelésben és kit nem.

Az Országgyűlés arra adott felhatalmazást a Kormánynak, hogy a gazdasági okokból nehéz helyzetbe került nyugdíjasok esetében nyugdíjmelésről gondoskodjon. Mivel a gazdasági nehéz helyzet 2022. során fokozatosan állt elő, így az azokat is érinti, akik számára 2022-ben állapítottak meg nyugdíjat. A KSH havi inflációs adatai szerint 2022. januárjában: 7.9, februárjában 8.3, márciusában: 8.5, áprilisában: 9.5, májusában: 10.7, júniusában: 11.7, júliusában: 13.7, augusztusában: 15.6, szeptemberében: 20.1 százalék volt az infláció. Látható, hogy azok nyugdíja is egyre gyorsabban veszít az értékéből, akik számára januárban, februárban vagy akár közvetlenül a Rendelet hatálybalépése előtt állapítottak meg nyugdíjat. Az én nyugdíjam elértéktelendése március 12-e óta töretlen és egyre gyorsuló.

Hangsúlyozandó, hogy a Rendelet elfogadásával a Kormány elismerte, hogy a gazdasági helyzet és az inflációs adatok olyanok, amelyek indokoltá teszik a novemberi nyugdíjmelést. A Rendelet elfogadása (2022. október 5.) előtti, de 2022. január 1-e után nyugdíj megállapításban részesülők helyzete másokéval együtt romlott, hiszen a nyugdíjak már nem tartalmazhatják a megállapítás előtt még esetleg teoretikusan az inflációval emelkedő munkabérek után számított többleteket. Azaz, a növekvő infláció ugyanolyan súlyosan érinti a 2022-ben megállapított nyugdíjakat is, mint a 2021. december 31-ig megállapítottakat.

Ellentétes a józan ésszel annak feltételezése, hogy egy először 2022. márciusában nyugdíjban részesülő személy anyagi helyzete pusztán azért van kevésbé kitéve az inflációs nyomásnak, mert a nyugdíjmegállapítás 2021. december 31-e után volt esedékes.

2.4. A Kormány intézkedése az előző pontokban [2.1-2.3.] foglaltak okán a 2022. során nyugdíjba mentek esetében, esetemben nem alkalmas a Tny. 62. § szabályaiban foglalt célok megvalósítására és így sérti az Alaptörvény XIII. cikkét.

E körben is hivatkozni kívánok arra, hogy a T. Alkotmánybíróság a 3209/2017. (IX. 13.) AB határozat [20] bekezdésében megállapította, "[...]következetes a gyakorlata a tekintetben, hogy az Alaptörvény XIII. cikkében rögzített tulajdonhoz való jog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetben a tulajdoni várományokat védi.

azonban a tulajdon alapjogi sérelmének megállapítására csak a jogszabályon alapuló várományok esetében kerülhet sor {23/2013. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [74]; 3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]; 3021/2017. (II. 17.) AB határozat, Indokolás [62]}."

A Tny. 62. § szerinti várományom sérül akkor, amikor a jogalkotó kirekeszt a nyugdíjmelésre jogosultak köréből, hiszen a Tny. 62. §-ben foglalt szabályok célja, hogy minden nyugdíj kiszámíthatóan tartsa az értékét a gazdasági nehézségek idején is. A Rendelet sérelmezett fordulata miatt viszont ebből csak azok részesülnek, akik számára 2021. december 31-én vagy az előtt állapítottak meg nyugdíjat, de azok már nem, akik számára 2022. január 1-én vagy ezt követően. Ezzel a Rendelet nem alkalmas arra, hogy a Tny. 62. § (3) bekezdésében rendelt célját betöltsse és így a 2022. december 31-e után nyugdíj megállapításban részesülők esetében sérül az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jog.

2.5. A tulajdoni korlátozás szükségtelen, hiszen ellentétes a Tny. 62. § (3) bekezdésével és a korlátozás szükségességét a Kormány sem indokolta. Ezt nem is lehetne észszerűen indokolni, hiszen az infláció minden nyugdíjast egyformán érint. Azokat is, akik 2021. december 31-e után mentek nyugdíjba.

A Rendelet 1. § szerint *2022. november 1-jétől, 2022. január 1-jei visszamenőleges hatállyal - a nyugellátások és egyes más ellátások 2022. július havi kiegészítő emeléséről szóló 161/2022. (IV. 28.) Korm. rendeletben foglaltakra tekintettel - 4,5 százalékkal hivatalból kell emelni.* Értelmszerűen az emelés nem járna arra az időszakra vonatkozóan, amelyben az érintett nyugdíjas számára még nem volt nyugdíj megállapítva.

2.6. Álláspontom szerint - az előző pontokban leírt érvek és a jogalkotói indokolásának hiánya alapján - a Rendelet sérelmezett fordulata sérti az Alaptörvény XIII. cikkében számomra biztosított tulajdonhoz való alapvető jogot. Kérem ezért az Alkotmánybíróságot, hogy a Rendelet sérelmezett szabályait semmisítse meg és intézkedjen a felől, hogy a Rendelet által elrendelt nyugdíjmelés minden nyugdíjban részesülő személy számára állapítson meg a gazdaság romló helyzetének megfelelően olyan emelést, ami nem veszélyezteti a tulajdoni várományhoz való alapvető jogot.

A személyes adataimnak a T. Alkotmánybíróság oldalán történő közzétételéhez nem járulok hozzá, de az anonimizált indítvány közzétételéhez hozzájárulok

Budapest, 2022. *M. O. F.*

